

یکی از شرایط صحت نماز، طهارت ظاهری بدن از هر نوع آلودگی و نجاست ظاهری است و آنچه با استحمام حاصل می شود طهارت ظاهری از این آلودگی ها است، اما علاوه بر طهارت ظاهری، یکی دیگر از شرایط نماز، تحصیل طهارت معنوی است که تنها از راه وضوء و غسل بدست می آید و اگر استفاده از آب امکان پذیر نباشد، این طهارت معنوی و باطنی بوسیله تیممی که پروردگار متعال آنرا به جای وضوء یا غسل قرار داده است، بدست می آید.

تیمم چیست؟

تیمم عملی عبادی است که در مواردی به جای وضو یا غسل واجب می شود.

در مواردی که باید به جای وضو و یا غسل تیمم کرد:

- ۱- پیدا نکردن آب
- ۲- سختی بیش از حد
- ۳- احتیاج به آب برای حفظ جان
- ۴- نیاز به آب برای تطهیر
- ۵- نداشتن آب مباح
- ۶- نداشتن وقت برای وضو یا غسل
- ۷- اینکه بترسد به واسطه آب، ضرر جانی به او برسد، مریض شود، بیماریش طول بکشد، شدت پیدا کند

، یا به سختی معالجه شود .

مراحل تیمم

۱- نیت

۲- کف دو دست را بر چیزی که تیمم بر آن صحیح است می زنیم (بعضی مراجع تقلید کمی ضربه داشتن دستها را ضروری می دانند، نه این که به آرامی دستها را بر خاک قرار دهیم).

۳- کف دو دست را بر پیشانی از ابتدای محل رشد مو تا ابروها (و روی ابرو طبق برخی فتاوا) می کشیم (موهای سر نباید مانع ایجاد کنند).

۴- تمام کف دست چپ را بر تمام پشت دست راست از مچ تا نوک انگشتان می کشیم.

۵- همین کار را برای دست چپ تکرار می کنیم. بعضی مراجع معتقد هستند پیش از مسح دستها (مرحله ۳) لازم است کف دست ها یک بار دیگر بر زمین زده شوند

نکاتی در باره تیمم

- پیشانی و پشت دستها را باید از بالا به پایین مسح نمایند و افعال تیمم را باید پشت سر هم بجا آورند - در وقت نیت باید تعیین نماید که تیمم او بدل از وضو یا بدل از غسل است.

- کسی که وظیفه او تیمم است احتیاط واجب آن است که قبل از داخل شدن وقت نماز، برای نماز تیمم نکند.

- بین مراحل تیمم موالات باید رعایت شود (یعنی فاصله طولانی بین آن ها نباشد).

- در تیمم، محلی که بر آن مسح کشیده می شود باید ثابت بوده و دستی که با آن مسح داده می شود حرکت نکند.

- اعضای تیمم باید پاک بوده و مانعی مثل انگشت یا چسب بر روی آن ها وجود نداشته باشد و در صورتی که نمی تواند آن ها را برطرف کند تیمم جبیره ای بگیرد.

- کشیدن دست بر روی بینی لازم نیست.

- بعد از زدن کف دست ها به خاک، میتوان آن ها را به هم زد تا زیادی گرد و خاک بریزد.

- چیزهایی که وضو را باطل می کند، تیمم بدل از وضو را هم باطل می کند.

- در وضعیت معمولی نباید در انجام تیمم از دیگری کمک گرفت.

- کسی که نمی تواند تیمم نماید، اگر وظیفه او تیمم است و نمی تواند تیمم کند باید برای گذاشتن دست بر خاک کمک بگیرد و اگر با کمک هم نمی تواند تیمم



دانشگاه علوم پزشکی شیراز

بیمارستان قلب الزهرا (س) و کودکان شهید حجازی

((آموزش ضمن خدمت))

کد: PA-EP- ۱۰-۰۲

احکام تیمم

تهیه کننده: فاطمه محمدی کارشناس آموزش
ناظر کیفی: آقای امیر راستی روحانی بیمارستان

منابع:

رساله توضیح المسائل شش مرجع

زمستان ۱۳۹۹



بر سنگهای مرغوبی که عرفاً به آن سنگ معدنی گفته می شود، مثل مرمر و غیره صحیح است.
تیمم بر سیمان و موزاییک اشکال ندارد، تیمم بر یخ، زمین نجس، زمین غصبی، خاکستر گیاه، زمینی که نمک روی آنرا گرفته باشد، خاکی که با چیز دیگری آمیخته شده باشد، باطل است.



آدرس الکترونیکی بیمارستان

www.hfhc.sums.ac.ir

کند باید نایب بگیرد و کسی که نایب می شود باید او را با دست خود او تیمم دهد و اگر ممکن نباشد باید دست خود را به چیزی که تیمم بر آن صحیح است بزند و به پیشانی و پشت دست های او بکشد و باید خود او نیت تیمم کند و بنا بر احتیاط واجب نایب هم نیت کند.

تیمم بر چه چیزهایی صحیح است؟

تیمم بر هر آنچه از زمین محسوب شود، مثل خاک، شن، ریگ، کلوخ (خاک های به هم چسبیده)، سنگ (سنگ گچ، سنگ آهک، سنگ سیاه و مانند آن) صحیح است و همچنین بر گچ و آهک پخته و آجر و امثال آنها. در صورتی که هیچ یک از آنها پیدا نشد باید به گردو غباری که در فرش و لباس و مانند اینهاست تیمم نماید و چنانچه گرد هم پیدا نشد باید با گل تیمم کند و اگر گل هم پیدا نشد احتیاط مستحب آن است که نماز بدون تیمم بخواند ولی واجب است قضای آن را به جا آورد.

توجه:

تیمم بر اشیای معدنی که جزء زمین شمرده نمی شود، مثل طلا و نقره و امثال آن صحیح نیست، ولی تیمم